

Punkt 9	Indsats for SMV-underleverandører til jordbaseret luftforsvar	Bilag 9.1
Formål	Bestyrelsen skal drøfte en målrettet erhvervsfremmeindsats, der har til formål at få flere danske SMV'er integreret i udenlandske leverandørkæder til forsvaret gennem strategisk industrisamarbejde.	
Indstilling	Det indstilles, at bestyrelsen: ■ Giver mandat til, at sekretariatet udarbejder konkret beslutningsoplæg til indsatsen for op til 25 mio. kr. mhp. tildeling på mødet den 5. maj 2026.	
Drøftelse	Bestyrelsen kan drøfte: ■ De centrale hensyn for indsatsen og bidraget til bestyrelsens strategiske mål. ■ At det indstillede budget finansieres via det strategiske råderum i 2026. ■ Den foreslåede konsortiemodel for udmøntning af indsatsen.	
Sag	Baggrund Forsvarsindustrien er i disse år i voldsom vækst globalt og udgør derfor en betydelig erhvervsudviklingsmulighed i det omfang, at danske SMV'er bliver en del af de forsvarsindustrielle værdikæder. Høje krav til certificeringer og lukkede markeder præget af nationale beskyttelseshensyn gør det imidlertid vanskeligt for SMV'erne at opnå adgang til værdikæderne. Når forsvaret indkøber forsvarsmateriel eller tjenesteydelser til det danske forsvar, kan det blive pålagt den udenlandske leverandør at indgå i industrisamarbejder med danske virksomheder svarende til en procentdel af anskaffelsessummen. Forsvaret anskaffer bl.a. i de kommende år en samlet kapacitet af jordbaserede luftforsvarssystemer (JBL) for et rammebudget på ca. 58 mia. kr. Med dette indkøb pålægges de udenlandske leverandører industrisamarbejdskrav svarende til 75 pct. af den relevante anskaffelsessum over 15-20 år. Industrisamarbejdskrav udgør et af de vigtigste redskaber til at give danske virksomheder adgang til de internationale værdikæder. Hovedparten af samarbejderne afvikles dog i dag sammen med de største danske forsvarsindustrielle virksomheder, imens lukkede netværk, sparsom informationsdeling og behov for specialiserede kompetencer udgør barrierer for, at SMV'erne i bredden bliver en del af industrisamarbejderne. Som en del af bestyrelsens strategiske råderum i Investeringsplan 2026 blev det derfor besluttet at afsøge mulighederne for at udvikle et tilbud, der understøtter, at Danmark får mest muligt strategisk fokuseret erhvervsudvikling ud af industrisamarbejdsforpligtelserne. Løsning Indkøbet af jordbaserede luftforsvarssystemer vurderes tidsmæssigt og teknologisk at udgøre en god anledning til at udvikle et fokuseret tilbud, hvor der skabes synlighed om industrisamarbejdsforpligtelserne, aktivt kommunikeres herom, og hvor udvalgte danske SMV'er gennem målrettede forløb og matchmaking modnes mhp. at understøtte deres deltagelse i afviklingen af de udenlandske leverandørers industrisamarbejdsforpligtelser. Det foreslås at udvikle en målrettet erhvervsfremmeindsats for SMV'er, der kan etableres ifm. forsvarets anskaffelse af jordbaseret luftforsvar. Indsatsen kan fungere som et pilotprojekt og bidrage med læring om, hvordan tilbud under Virksomhedsudvikling Danmark mest effektivt understøtter dansk forsvarsindustri i de kommende år, hvor yderligere markante anskaffelser forventes, og hvor betydningen af forsvarsindustriel leverandør- og serviceadgang stiger både kommercielt og sikkerhedsmæssigt.	

Sekretariatet har indledningsvist afholdt en række interessentmøder (bl.a. med brancheorganisationer, klynger og erhvervshuse) for at få perspektiver på SMV'ernes behov ifm. øget deltagelse i industrisamarbejde. Interessenterne peger alle på, at SMV'er i høj grad har brug for at blive modnet til at indgå i industrisamarbejder, herunder fx tilskud til at opnå konkrete certificeringer, som kræves for at kunne indgå i industrisamarbejde, men også modning af selve samarbejdet og matchmaking med potentielle samarbejdspartnere, herunder ikke mindst de valgte udenlandske leverandører. Det peger derfor på en indsats, der fokuserer på de tidlige stadier i industrisamarbejdet, hvor et konsortium kan bidrage til at bringe de udenlandske leverandører og danske SMV'er sammen og på, at SMV'erne modnes til at indgå i selve samarbejdet. Samtidig peger interessenter på et behov for forenkling i form af øget koordination af eksisterende og kommende indsatser på det forsvarsindustrielle område, hvilket bestyrelsen kan bidrage til via et samlingspunkt for aktørerne.

Indsatsens indhold

Det foreslås at igangsætte en flerårig indsats for op til 25 mio. kr., der understøtter, at flere SMV'er modnes til at kunne indgå i industrisamarbejde relateret til JBL og bidrage til finansiering af konkrete certificeringer og andre indsatser, der klargør SMV'erne til at indgå i industrisamarbejde og sælge til forsvarsindustrien. Der lægges op til bredde i tilbuddene, da målgruppens konkrete behov ikke er detaljeret kendt på forhånd, så den enkelte SMV bliver mødt af det rette tilbud til deres behov. Virkemidlerne vil som udgangspunkt være netværk, konsortiedannelse, tilskud til rådgivning, tilskud til kompetenceudvikling, tilskud til certificeringsforløb, specialiseret vejledning og evt. tilskud til innovationssamarbejder senere i projektet. Konsortiet kan pba. dialog med de enkelte SMV'er og den udenlandske leverandør m.v. udarbejde skræddersyede forløb til SMV'en, fx afhængig af SMV'ens udviklingsstadie.

Indsatsens primære fokus foreslås at være på modning, så flere SMV'er kan bringes ind i leverandørkæderne til Forsvaret. Modning kan foregå i to spor, som tilsammen bidrager til at accelerere SMV'ers deltagelse i afviklingen af JBL-forpligtelsen:

1. *Modning af samarbejdsprojekter:* Her foreslås substantiel matchmaking mellem udenlandske leverandører og danske SMV'er samt mellem danske virksomheder i en leverandørkæde med en mere dybdegående dialog og behovsafklaring partnerne imellem. Virkemidlerne vil være matchmaking, konsortiedannelse, forundersøgelser (til en vis grad) og udveksling af viden om parternes behov.
2. *Modning af SMV'erne:* Der er også behov for at modne den enkelte SMV, som kan klargøre dem til at indgå i konkrete samarbejder med de udenlandske leverandører af JBL eller med andre danske virksomheder i en leverandørkæde. Det kan være i form af procesoptimering, kompetenceopbygning, strategiarbejde samt bidrag til finansiering af konkrete certificeringer. Dette styrker grundlaget for at gennemføre egentligt industrisamarbejde i regi af de pålagte forpligtelser.

Økonomi

Bestyrelsens strategiske råderum i 2026 er pt. 77 mio. kr., som bestyrelsen har øremærket til to hovedprioriteter, hhv. forsvar, beredskab og sikkerhed samt kunstig intelligens og nye teknologier. Der lægges op til at reservere op til 25 mio. kr. fra råderummet til nærværende forsvarsindsats. Videre investering i AI behandles under pkt. 4.

Konsortiemodel til udmøntning

Det foreslås, at indsatsen skal gennemføres af et konsortium sammensat af aktører med kendskab til forsvarsmarkedet, adgang til SMV-målgruppen og kompetencer til at tilbyde skræddersyede forløb med inddragelse af relevante dele af branchen og erhvervsfremmesystemet. Af hensyn til den foreslåede fokusering på modning vurderes det hensigtsmæssigt, at konsortiet omfatter et eller flere erhvervshuse, CenSec, MADE, DI Forsvar og Sikkerhed og Dansk Erhverv Forsvar og involverer systematisk samarbejde med Erhvervsstyrelsen, Forsvarets Materiel- og Indkøbsstyrelse og de konkrete udenlandske leverandører samt evt. Innovationsfonden, Industriens Fond, EIFO m.v.

Sekretariatet vil spille en aktiv rolle i at sammensætte konsortiet og rollerne heri, så der sikres en effektiv eksekveringsstruktur omkring de mange relevante aktører, og at indsatsen ikke overlapper med, men supplerer øvrige indsatser.

Rekruttering af SMV'er

Ift. industrisamarbejde kan danske SMV'er sorteres i tre grupper: 1) SMV'er, som er klar til at indgå i udviklingsprojekter, 2) SMV'er med potentiale, men som skal modnes og 3) SMV'er, der ikke vurderes relevante for forsvarsmarkedet. Det er således primært midtergruppen, som ventes at være relevant for denne indsats, men den første gruppe kan også være relevant i mindre grad. Udvalgelse og rekruttering af SMV'erne kan ske i samarbejde mellem Forsvaret, Erhvervsstyrelsen, de udenlandske leverandører, industrien og konsortiet for erhvervsfremmeindsatsen og tage udgangspunkt i de arrangementer, som afvikles i regi af industrisamarbejdet om JBL. Indsatsen ventes efterspurgt og attraktiv henset til de betydelige beløb, som de udenlandske leverandører er forpligtet til at investere i industrisamarbejderne.

Sammenhæng til eksisterende indsatser

Den foreslåede indsats er direkte fokuseret på JBL, og sekretariatet vurderer samlet set, at der er lav risiko for væsentlige overlap med eksisterende indsatser. Med anskaffelsen af JBL forventes staten at iværksætte en mere strategisk indsats for afviklingen af industrisamarbejdsforpligtelsen, som der så vidt muligt sikres synergi og sammenhæng med. Ved konsortiedannelse og tæt samarbejde med aktørerne bag beslægtede andre ordninger sikres det, at der kan skabes synergi og komplementaritet, så SMV'erne bliver mødt af de tilbud, som er mest relevante for dem på det stadie, som de befinder sig på, hvilket er helt centralt for, at SMV'erne oplever forenkling, og erhvervsudviklingen sker koordineret.

Videre proces

Hvis bestyrelsen giver sekretariatet mandat til at videreudvikle indsatsen, vil sekretariatet frem mod bestyrelsesmødet den 5. maj 2026 fortsætte dialogen med mulige konsortiepartnere mhp. at sammensætte konsortiet og rammesætte indsatsen tydeligere, herunder relevant statsstøtteløsning. På bestyrelsesmødet den 5. maj 2026 vil bestyrelsen forventeligt blive præsenteret for et oplæg til en direkte tildeling. Tilbuddet ventes dermed at blive operationelt i andet halvår af 2026.

Sekretariatet kommunikerer først eksternt om indsatsen, når den er endeligt besluttet af bestyrelsen.